

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ" ..

ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ταχυκοί συνεάκτες: Κ. ΚΑΡΒΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟ-
ΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",

"Οσα γράμματα ένδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει νὰ διευθύνωνται:

«ΕΤΑΙΡΙΑΝ «ΤΥΠΟΣ» Σοφοκλέους, 3, ΑΘΗΝΑ»

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα δρ. 20 τὸ χρόνο.
 > 10 τὸ ἔξαμηνο
 > 5 τὸ τρίμηνο.
 Γιὰ τὴν Ἀγγλία καὶ Λίγυπτο £ 1 τὸ χρόνο
 £ 0,10 τὸ ἔξαμηνο
 \$ 5 τὸ χρόνο
 \$ 3 τὸ ἔξαμηνο

Και γὰρ τὰ ἄλλα μέρη ἀνάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΑΝΑΨΕ καὶ κόρωσε ὁ πόλεμος κατὰ τῆς Δημοστικῆς στὴν Σμύρνη καὶ στὴν Πόλη. Ὁ Σχολαστικός ἀγωνίζεται πρατερώτατα. Φυσικῶτατο αὐτὸν, τὸ περιμέναμε καὶ γὰρ τοῦτο δὲ μᾶς ξάφνισε οὔτε μᾶς ξαφνίζει παθόλον. Πρόκειται νὰ φύγει ὁ Τούρκος ἀπὸ τὴν Σμύρνη καὶ ἀπὸ τὴν Πόλη, καὶ οἱ δασκάλοι, οἱ κατημένοι, τὸ βλέπουν πὼς σὰ φεύγει ὁ ἔνας ζυγός, τῶν ἀδινάτων ἀδύνατο νὰ μείνει ὁ ἄλλος. Οἱ ἀνθρώποι σὲ κεῖνα τὰ μέρη θέλουνε νὲ χαροῦν ἀκέρια τῇ λειτεραιᾷ τους, κι ὅχι μισή. Αὐτὸς διαιστάνονται οἱ δασκάλοι καὶ τρέμοντιν. Καὶ γὰρ τοῦτο ἡ λύσσα τους κατὰ τῆς Δημοτικῆς ἔφασε στὸ κατακόμῳ. Μὰ τὶ σημαίνει; Εἶναι μοιρόγραφτο νὰ πέσουν, καὶ γλήγορα μάλιστα, καὶ τὰ τελείταῖα ταμπούρια τοῦ δασκαλισμοῦ καὶ ἔτσι ὁ Ἑλληνισμός, γιορτάζοντας μεθαύριο τὰ ἐκατόχρονα τῆς λειτεραιᾶς του ἀπὸ τὸν Τούρκικο ζυγό, νὰ γιορτάσει μᾶς καὶ τὸν ψυχικὸ καὶ πνευματικὸ του ξελυτρωμό.

* * *

ΜΑΣ γράφουντες ἀπὸ τὴν Μιτυλήνη «πολλοὶ ποὺ διαβάζουν τὸ «Νουμά» καὶ τὸν ἔγιπούνε» παράπονα ποὺ δὲν κρατήσαμε τὴν ὑπόσκεψη ποὺ δύσαμε στὸ πρῶτο φύλλο μας, πρόπεροι, πὼς θὰ ξανατυπώνουμε στὶς στήλες τοῦ καινούριου «Νουμά» ἀπὸ τοὺς παλιοὺς τόμους τοι «ὅτι ποίημα, δράμα, ἀρθροῦ ἡλπ. θαρροῦμε πὼς μπορεῖ νὰ διαβαστεῖ εὐχάριστα». Καὶ μᾶς φωτοῦν: «Γιατὶ δὲν κρατήσατε τὸ λόγο σας; Δὲ θὰ εἴτανε καλὸ μαζὶ μὲ τὴν ἄλλῃ διαλεκτῇ σου ὥλη, νὰ ξανατύπωνες ἀπὸ τὸν παλιοὺς σου τόμους καὶ κανένα μόρθο ἡ μελέτη, τοῦ Ψυχάρη, τοῦ Ἐφταλιώτη, τοῦ Παλαμᾶ ἡλπ., γιὰ κὰν τοὺς διαβάσουμε καὶ μεῖς οἱ νέοι;»

"Έχουνε δίκιο τὰ παιδιά. "Οπως ὅμως εἶναι ὁ «Νουμάς» σημερα, μόλις καὶ μὲ δυσκολία μπορεῖ νὰ ἐπαρκέσσει γιὰ τὴν ταχική, τὴν τρεχούμενη, νὰ πούμε, ὥλη του. Γιὰ νὰ γίνει αὐτὸ ποὺ ηγούνται, ποτέπει ναύξησουν οἱ σελίδες τοῦ «Νουμά»—πράμα ποὺ θὰ γίνει σίγουρα, ὅτι μεγαλώσει ὁ κύκλος τῶν σιντρομητῶν του. "Ετσι, ἀν ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς συντρομητές μας φροντίσει νὰ γράψει καὶ ἔνα μονάχο μέρος συντρομητή, ὁ «Νουμάς» θάρχινήσει νὰ βγάλνει μὲ περισσότερες σελίδες καὶ θὰ μπορεῖ ναύξερόνει διπλὸ καὶ τρεις σελίδες σὲ κάθε φύλλο του γιὰ κείνο ποὺ ηγούνται τὰ καλὰ παιδιά τῆς Μιτυλήνης.

ΩΣΤΟΣΟ ή ἀγγελία ποὺ κυκλοφορεῖ μὲ τὸ σημερινό μας φύλλο, μποροῦμε νὰ ποῦμε πῶς ἔρχεται νὰ κάνει, ἀπὸ μιὰ μεριὰ πάντα, κείνο ποὺ ηγούνται τὰ παιδιά τῆς Μιτυλήνης, ἀφοῦ τὰ τοία δράματα τοῦ Ταγκόπουλου πρωτοτυπούμενα στοὺς παλιοὺς τόμους τοῦ «Νουμά» κι ἀπὸ καὶ τραβηγτήκανε σὲ λιγοστὰ ἀντίτυπα—ἔσδον ἀπὸ τὸ «Στήν δξώπορτας» ποὺ πρωτοτυπώθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια—καὶ σὲ λίγο καιρὸ δὲν ἀπόμενε ἀντίτυπο. "Ο, τι γίνεται λοιπὸν σήμερα μὲ τὰ δράματα τοῦ Ταγκόπουλου, ἵσως γίνει αὐριο μεθαύριο καὶ μὲ ἄλλα ἔργα, τυπωμένα στοὺς παλιοὺς τόμους τοῦ «Νουμά», ποὺ θέξει νὰν τὰ διαβάσουνε καὶ οἱ νεώτεροι.

ΜΑΣ στόλιθηκε ἔνα βιβλίο πολὺ καλό. Ο τίτλος του: «Βασίλ. Ι. Σταματέλον, ἐπιθεωρητοῦ Δημ. σχολείων Πατρῶν.—Ἡ γλωσσοεκπαίδευτικὴ μεταρρύθμηση καὶ τὸ πρῶτο σχετικὸ διδασκαλικὸ συνέδριο στὴν Πάτρα.—Στοιχειώδεις ὅδηγίες γιὰ τὴ γραμματικὴ διδασκαλία καὶ χρήση τῆς Δημοτικῆς». Τὸ βιβλίο εἶναι γραμμένο στὴν «Κρατικὴ δημοτικὴ» (ἔτσι, θαρροῦμε, πρέπει νὰ λέμε τὴ Δημοτικὴ ποίημασε τὸ Κράτος στὰ σκολεῖα, κι ὅχι μιχτή, γιατὶ μιχτή δὲν εἶναι) κι αὗξει νὰ διαβαστεῖ ἀπ' ὅλους τοὺς δασκάλους. Τὸ ἀντίτυπο ποὺ μᾶς στάθηκε ἔχει ιδιόχειρι ἀφέρεωση τοῦ συγγραφέα: Στὴ Διεύθυνση τοῦ Κήρυκα τῆς Δημοτικῆς Νουμά». Καλὸς καὶ αὐτὸς ὁ χαρακτηρισμός.

ΟΙ λεπτομέρειες τοῦ Λαγειοφόρου Δανείου πυνθανοῦμε στὸ ἔξωφυλλο τοῦ σημερινοῦ μας φύλλου μιλοῦν εὐγλωττότερα, μὲ τὸ ξερὸ ἀράδιασμα τῶν ὄρων του, ἀπὸ κάθε πολύτονη σύσταση. Τὸ Δάνειο αὐτὸ πρέπει νὰ σημειώσει πανηγυρικὴ ἐπιτυχία, ὅχι μόνο γιὰ λόγους πατριωτικούς, μὰ καὶ γιὰ λόγους καθαρού προσωπικούς. Εκεῖνος ποὺ θὰ πάρει μιὰ ἡ περισσότερες ὅμοιογίες, θὰ ὀφελήσει ποδτὰ ποδτὰ τὸν ἔαυτό του, τὴν τοστὴ του, καὶ ὑστερα τὸ Κράτος, ποὺ σ' αὐτὴν εἰδικῶς τὴν περίσταση παρονταίζεται ὡς φιλόστοργος γονιός ποὺ θέλει τὸ καλὸ τῶν παιδιῶν του. Εἶναι, νὰ ποῦμε, τὸ Κράτος ὁ πατέρας ποὺ λέει στὰ παιδιά του:

—Ἐλάτε, ἀπὸ τὸ μιστὸ, παιδιά μοι, ποὺ παίρνετε, δίνετε καὶ σεῖς, κατὰ τι κάθε μήνα γιὰ νὰ μεγαλώσουμε τὸ σπίτι μας, νὰ μᾶς δίνει μεγαλύτερα εἰσοδήματα καὶ ἔγδιο αὐτὸ τὸ κάτι τι θὰ σᾶς τὸ γυρίσω αὐριο διπλὸ καὶ τρίπλιο, ἀπ' τὰ εἰσοδήματα τοῦ μεγάλου σπιτιοῦ μας.....

Ποιὸ παιδί δὲ θάκουνει τὸν πατέρα του καὶ ποιὸς παλίτης δὲ θάγκοιξει πρόσθιμα τὸ παιχνίδι του;